

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy hóra... 20 kor. — áll.
Negyedévre 56 " — " —
Fél évre... 110 " — " —
Egész évre 220 " — " —

Egyes szám ára: Budapesten, vidéken és a pályaudvarokon 80 fillér.

PESTI NAPLÓ

SZERKESZTŐSÉG,

KIADÓHIVATAL:

Budapest, Rákóczi-ut 18.

TELEFON: József 62—30,
62—81, 62—32, 62—33,
62—34. Nyomda: 54—39.

Felelős szerkesztő:

József 62—36.

Igazgatóság: József 62—35.

Bukott diákok

A gyermekek nem tanulnak jól az iskolában, a tanítók soba annyi elégtelent nem osztottak szét közöttük, mint a most berekesztett félesztendő alkalmával. Ez szomorú.

Ugy érezzük magunkat, mint az az apa, akit a balsors rettenetesen megtépzott; az egyik szerencsétlenség a másik után nyitott be házába, megélhetését lehetetlenné tették, jó hírét megtépzották, kedvesei közül a halál elragadta a legkedvesebbeket, akármerre fordítja szemét, a könyörtelen reménytelenség mörd rája, s ekkor — nyílik az ajtó, fia jelenik meg a küszöbön, könyvek a hóna alatt, kalapja a kezében. A boldogtalan ember honvágya a derű halavány sugára szalad végig; lám, mégis csak érdemes élni, hiszen itt van a fia, az ő életének természetes folytatása, a jövő, ez bizonyosan szebb lesz, mint a jelen és a múlt. S amikor kibontja a lesütött szemekkel átnyújtott ív papirost, az arca még komorabbá válik, szemfényvé végképpen megtör — a fia nem tanul... tehát erről is le kell mondani.

Hiszen jól ismerjük az okokat, amelyek a gyermekek tanulását akadályozzák. A háború, az ő ostromba markával, belemarkolt az iskolai életbe, a tanítókat kiüzte a harctérre, az iskolákból laktanyákat csinált, örökös trombitaharsogásával megnehezítette az elmélyedést és a gondolkodást, a gyermekek pajkos-sága bizony meghiúsult, s lefogyott az az erő, amely a kinövéseket lepallérozza. A háború után következő időszak még élesebbé köszörülte ezeket a bajokat. Csakhogy most nem ezért nem tanultak, mert katonák tanyáztak az iskolákban, hanem azért, mert fűteni nem lehetett bennük. A háború élehangja rikácsolását pedig a felekezeti-, faji- és osztályzati fűlsüketítő zenebonája váltotta fel. Érett és fejelemzett agyu férfiak képtelenek magukat ebből a környezetből elvonatkoztatni, — lehet-e tehát az érzékeny és mindenre reagáló gyermeki lélektől azt kívánni, hogy a körülötte táncoló pokollal nem törődve, merüljön el a napi események fölött magasan lebegő tiszta tudományba? Képtelenség ilyesmit kívánni. A gyermek magába szívja a millió levegőt, s bódultan néz bele mereven iskolakönyvébe...

Mindezeket jól tudjuk, régen tudjuk! De ez nem enyhítheti fájdalomunkat. Az utóbbi esztendőben annyi csapás hullott erre az országra és a családokra annyi nyíla fúródott szívébe, hogy igazán csak az utolsó szalmaszál maradt meg számára — a jövő. Az majd szebb, jobb, rózsásabb lesz. Nem baj, hogy a szenvedések alatt hátunk meggörbült, testünkről lerongyolódott a ruha, nincs még a mindennapi kenyérünk, s hogy az öröm még vendégképpen sem repül be szívünkbe. Itt vannak a gyermekeink, ők majd befejezik azt a munkát, amire gyenge karunk képes nem volt, ők erősek, boldogok és megelégedettek lesznek. De az isten szerelmére, ehhez azonban tudás, tudás és harmadszor is tudás kell. Még hékesebb időkben is attól függött a jövő, lelkiileg művelt és képzett generáció növekedik-e fel, igen vagy nem? A tudatlan és parlagi nemzedék még a

legverőfényesebb jelent is képes elveszíteni, — hát még, ha tudatlan és parlagi nemzedékre száll át az az örökség, amelyet gyermekeinknek mi adni tudunk!? Mi lesz akkor? Mi lesz ak-

kor a nemzetből?

Ezért fojtogat a keserűség, ha azt halljuk, hogy a gyermekek — akármiyen oknál fogva — nem tanulnak.

Müller kancellár a ruhrvidéki lázadásról

A német csapatok felvonultak a felkelők ellen

Az új német birodalmi kormány hétfőn mutatkozott be a nemzetgyűlésben. Müller kancellár hosszú beszédben ismertette a kormány programját és a többi közt ezeket mondotta:

— Az új kormány legnagyobb feladata az lesz, hogy a demokráciát a választások idejéig még jobban megerősítse. Mindenkinnek, aki egy követ fuja, kappal és a Reichswehr föllázadt részeivel, el kell tűnnie.

— Azokat a gazdasági ágakat, amelyek már eléggé megérették erre, nyilvános ellenőrzés alá helyezzük. A legközelebbi és legsürgősebb lépés az lesz, hogy a kormány elveszi a kőszén- és kőszindikátust. A birodalmi kormány reméli, hogy a nemzetgyűlés a munkaprogram legfontosabb részeit elvégzi, a munkáját azonban időnként előtte kell abba hagynia, mert Kapp és társainak államsínyje nagyon szükségessé teszi, hogy minél előbb lezámoljunk velük a választásokon.

— Kifelé a békeszerződés lojális teljesítése és a bizalom légkörének megteremtése a célunk. Irányunk ebben a tekintetben is azonos a régiével.

(Harc a bolsevizmus ellen)

— A német köztársaságban nincs helye diktatúrának, bármely oldalról jönne is. Kapp módszere a jobboldali módszer volt. Bizonyítja ezt a német néppárt és a német nemzeti párt állásfoglalása is közvetlenül Kapp föllépése után. (A jobboldal felé fordulva.) A nép itélni fog önkörel és mirőlünk! Népünk többségének nevében megvádolom önöket, hogy másodszor is elvesztették Németország háborúját és egyedül bűnösök abban, hogy Németországban ma ismét vér folyik és folytatódik a pusztulás. Wesel előtt ellenséges szándéku seregek állanak az alkotmányhoz hű csapatokkal szemben. A bolsevizmussal nem jellemelhetnek meg bennünket. A leghatározottabban és teljes egyértelműséggel utasítjuk vissza. Harcolni fogunk ellené és mindent elkövetünk, hogy Németország talajában ne verjen gyökeret. (Zajos tetszés a többségi pártok soraiban. A jobboldalon püsszegés. A többségi pártok soraiban egyre megújuló tetszészaj.)

A Müller birodalmi kancellár nyilatkozatairól megindult vita során a koalíció szónokai támogatásukról biztosították a kormányt. A független szocialisták szónoka hevesen megtámadta a kormányt, különösen a hadügyminisztert.

Gessler birodalmi hadügyminiszter kijelentette, hogy azokat, akik megsértették az alkotmányt, el kell távolítani a hadseregből. Lüttwitzet több más tábornokkal valamint nagyszámu tisztivel együtt már is felfüggesztették. A Ruhr területén bizonyos körök kisiklottak a függetlenek vezéreinek befolyása alól és a független szocialdemokrata párt küldöttei, akik le akarták beszélni a vörösoket Wesel megtámadásáról, abba a veszedelembé jutottak, hogy esetleg fal mellé állítják és agyonörlék. Az esseni központi tanács egyébként úgy látta, hogy a kormány ultimátumának hatása alati mérsékelte állásfoglalását. A Reichswehrt a legszélesebb demokratikus alapon kell megszervezni, véget kell vetni a hadseregben mindenféle kasztszerű elzárkózásnak és a vezető állásokat különösen demokratikusnak kell fontartani.

A kancellár közölte az ülés végén, hogy Duisburgban a végrehajtó bizottság a birodalmi bank líókjából figyeres erőszakkal elvitt egy millió márvát.

(A puccs megbélyegzése)

Kedden a nemzetgyűlés folytatta a politikai vitát. Elsőnek Düringer német nemzeti párti képviselő szólalt föl és kijelentette, hogy az olyan kormány és az olyan pártok, amelyek maguk is alkotmányellenesen jutottak hatalomra, nem vindikálhatják maguknak azt a jogot, hogy valami alkot-

mányellenes puccs miatt felháborodjanak. (Ellentmondás a többségnél.) A puccsért ők maguk is felelősek. Egyik szocialdemokrata miniszter azt mondta nekem, hogy a kormány már tíz nappal előbb tudott a titkosrendőrség révén a puccskíséret tervéről. Noske előkészületei azonban hiábavalóknak bizonyultak. Talán a kormánynak nem is kellemetlen, hogy ez a puccs sikerült. (Nagy zaj a többségnél. Felkiáltások: Hallatlan!) Mi elítéljük a puccsot és nem kedvezünk neki. Azok az emberek, akik a puccsot a párt háta mögött szőtték, a párthoz egyáltalán nem játszottak szerepet. Az alkotmányt mindenkinek meg kell becsülnie, még annak is, akinek a meggyőződése nincs kielégítve.

(Cserbenhagyták a császárt a tábornokai...)

Koch birodalmi belügyminiszter a következőket mondotta: A lázadás kezdete messzire nyúlik vissza. Ludendorff a birodalmi elnökkel való beszélgetésében főoknak azt hozta fel, hogy a hadsereg nem szabad lecsökkenteni, hanem revanche-háború céljára kell felhasználni. Ha mi a lázadóknak megbocsátottunk és amnesztiát adtunk volna, akkor nyomban a kormány ellen fordult volna az egész munkásság, ugyancsak a polgárságnak széles rétege, továbbá Dél- és Nyugat-németország. A lázadókkal való tárgyalások lehetlenné tették volna a békeszerződés minden könnyítését.

Leicht bajor néppárti képviselő: Mi elvi ellenségei vagyunk minden forradalomnak. Mi még nem vagyunk készen sem a bolsevizmussal, sem a forradalommal. Vajon a Ruhr-vidéken bolsevizmus van-e, az kérdéses, azonban azaz válhatik. Az ultimátum szükséges volt, mert nekünk nyugalomra és rendre van szükségünk, különben tönkremegyünk. Az új kormány programjában üdvözljük a szociális törvényhozás hön öhajtott fejlődését az eddigi irányban. Az én pártom — mondotta — mindenben támogatja a kormányt, ami hazánk újjáépítéséhez s a rend és nyugalom helyreállításához vezet.

Wels szocialdemokrata képviselő így szólott: A puccsot igen gondosan készítették elő. Kapp sokáig tárgyalt Ludendorffal s tábornokokat keresett, akiknek meg van a bátorságuk az erőszakos politikához. A kapitalisták gyávák voltak ahhoz, hogy magukat monarchistáknak vallják. II. Vilmosnak látnia kell, mit tartson a hűségesek közt is leg-hűbbekről. A külföldnek bizalma lesz a német demokráciához. Szóló pártja megszavazza a függetlenek munkaprogramját.

Koch belügyminiszter ezután a kormányt a diákság reakciós törekvéseivel szemben tanúsított magatartását indokolja.

Ezután a birodalmi elnökválasztásról szóló törvényt az alkotmányi bizottsághoz utasították, ugyanigy a birodalmi választójogról szóló törvényt is.

Az 1920 márciusi hazaárulók elítéléséről szóló törvényjavaslat második tárgyalása következett ezután.

Schultz (Bromberg) képviselő kijelenti, hogy neki a törvény anyagi intézkedési ellen semmi kifogása nincs, javasolja azonban, hogy alakilag úgy ejtsék meg a szavazást, amint az az alkotmány-módosításnál elő van írva.

Schultz javaslatát hosszabb vita után elutasították. A törvényt második és harmadik olvasásban elfogadták.

Müller kancellár, a Ruhr vidékén uralkodó helyzetéről szólva, az ugynevezett vörös hadsereg jellemzése céljából hivatkozik az ottani két szocialdemokrata párt együttes kiadásában megjelent egyik röpiratra, amely az ugynevezett kommunis-